

PROTEST PROTI RAZŠIRITVI MEJNEGA PASU

NAJBOLJ ODPRTA MEJA LE NA PAPIRJU?

Planinska zveza Slovenije je letošnjega 1. marca poslala Skupščini Republike Slovenije protestno izjavo proti razširitvi mejnega pasu, pismo s podobno vsebino pa je poslala tudi Predsedstvu Skupščine SFRJ v Beograd. Protestno pismo se glasi takole:

Planinska zveza Slovenije se pridružuje protestom slovenske javnosti proti pobudi Zveznega izvršnega sveta, da se spremeni zakon o prehajanju čez državno mejo in gibanju v mejnem pasu, po kateri bi se mejni pas razširil od 100 na 1000 metrov in kjer bi lahko pripadniki obmejnih vojaških enot legitimirali, preiskovali in zadrževali ljudi, za katere sumijo, da poskušajo ilegalno priti čez mejo. Taka pobuda je v popolnem nasprotju z izjavami predstavnikov naše države o najbolj odprti meji v Evropi. Pomeni oženje človekovih pravic o prostem gibanju kot temeljnem civilizacijskem dosežku, ki ga zagotavlja Splošna deklaracija o človekovih pravicah. S takimi ukrepi država tudi ne daje možnosti za povečanje obiska tujih turistov, ki ga načrtuje v gospodarskih ukrepih za povečanje deviznega prihodka. Od države smo pričakovali, da bo ukinila 100-metrski mejni pas in nadzor nad mejo prepustila civilnim institucijam, kar bi omogočilo bolj sproščeno gibanje obmejnemu prebivalstvu ter domačim in tujim turistom.

Razširitev obmejnega pasu bi povzročila velike težave tudi planincem in planinski organizaciji. Velik del državne meje med Jugoslavijo ter Avstrijo in Italijo poteka po grebenih in čez vrhove Kozjaka, Karavank, Kamniških Alp, Julijskih Alp, gorá v Posočju in na Krasu. Na sami meji in v njeni bližini so mnogi lepi vrhovi, ki so privlačen cilj naših in tujih planincev, ste ne v bližini meje privabljajo številne alpiniste. V 1000-metrskem obmejnem pasu je 23 planinskih domov in koč. Na vrhove in do postojank vodijo vzdrževana in s planinskimi markacijami označena pota. V bližino meje pripelje tudi nekaj znanih

transverzal, kot so Slovenska planinska pot, Transverzala kurirjev in vezistov, Kranjski vrhovi itd.

Planinska organizacija bi imela s spremembo zakona, ki jo predlaga ZIS, gospodarsko škodo, saj bi zaostreni ukrepi vplivali na obisk planincev in turistov v razširjenem obmejnem pasu. Povzročili bi težave markacistom, ki vzdržujejo planinska pota na tem območju. Alpinisti bi se izogibali sten v bližini meje. Velik del slovenskega gorskega območja, ki je v tako široko zastavljenem obmejnem pasu, bi bil praktično zaprt za planinski in turistični obisk, ker se obiskovalci pač ne bi hoteli izpostavljati nevšečnostim, ki bi jih lahko imeli z obmejnimi vojaškimi organi. Čas se ne bi pomaknil proti Evropi '92, temveč bi se vrnil daleč nazaj v leta po II. svetovni vojni, ko obmejni gorski svet planincem ni bil dostopen.

Opozoriti moramo tudi na Sporazum med SFRJ in Republiko Avstrijo o planinskem turističnem prometu v mejnem območju, ki je bil sklenjen 10. oktobra 1966 in omogoča jugoslovanskim in avstrijskim državljanom dostop na vrhove in v planinske domove v mejnem pasu samo z osebno oziroma s planinsko in osebno izkaznico, do bližnjih planinskih postojank na drugi strani meje pa z veljavnim potnim listom. V 6. členu sta se obe državi dogovorili, da lahko vsaka država podpisnica »iz razlogov javne varnosti, javnega reda in zdravstvenih razlogov ustavi izvrševanje tega sporazuma«. Kaj če bi Avstrija razširjeno delovanje vojaških organov na obmejnem območju razumela kot ogrožanje javne varnosti in odpovedala sporazum? Ali ni zadostno opozorilo nameščanje protitankovskih pregrad na avstrijskem Koroškem?

Odprto je tudi vprašanje obiska tujih turistov-planincev na vrhove in do državne meje v mejnem pasu z veljavnim potnim listom. Angleški turist, ki je na počitnicah na Bledu, ne more na vrh Golice, Kepe, Stola in drugam, tisti, ki letuje ob Vrb-

Andrej Brvar — novi predsednik PZS

Delegati slovenskih planinskih društev iz Republike Slovenije so 24. marca na izredni skupščini Planinske zveze Slovenije izvolili za novega predsednika slovenske krovne planinske organizacije Andreja Brvarja. Na tej skupščini, ki je

bila v Ljubljani, se je zgodilo tisto, česar glede na izide volitev na lanski redni skupščini ni nihče pričakoval: predsednik je bil izvoljen že v prvem krogu volitev, saj je dobil več kot polovico delegatskih glasov.

Novega predsednika PZS bomo podrobneje predstavili v prihodnji številki, ko bomo natančneje poročali tudi o izredni skupščini.

skem jezeru na Koroškem, pa lahko na te vrhove in do državne meje pride brez omejitev po avstrijski strani gorstva. S takim odnosom do tujih turistov ne bomo na stečaj odpri naših turističnih vrat, kot to obljublja predstavniki države!

Planinska zveza Slovenije, ki združuje 178 planinskih društev s 114 207 člani, odločno zahteva od Skupščine SR Slovenije, da ne da soglasja k razširitvi mejnega pasu na 1000 metrov in k pristojno-

stim vojaških organov na tem območju. Slovenski delegati v zvezni skupščini imajo tudi našo podporo, da odločno zavrnejo predlagane spremembe. Zavzamejo se naj tudi za ukinitve sedanje 100-metrskega mejnega pasu in da se pristojnosti vojaških obmejnih organov preneso na milico. Za vključitev v Evropo potrebujemo odprto mejo, kjer bo možen prehod z osebnimi izkaznicami, ne pa razširitev vojaških pristojnosti.

Člani planinske organizacije smo s svojim dolgoletnim ljubiteljskim delom pri gradnji in oskrbovanju planinskih postojank, vzdrževanju in označevanju planinskih poti, varovanju naravne in kulturne dediščine, izdajanju planinskih kart in vodnikov, pohodi in planinskimi izleti, alpinističnimi in plezalnimi vzponi, Gorsko reševalno službo in drugimi dejavnostmi odpirali obmejni gorski svet mnogim ljubiteljem gora in s tem ohranjali našo mejo živo. Zahtevamo, da se naši napori spoštujejo. Zato upravičeno pričakujemo, da se preprečijo vsi zakonski in drugi ukrepi, ki bi vplivali na obisk gora v mejnem območju.

S planinskimi pozdravi!

V. d. predsednika PZS
Jože Dobnik

Protest zdravnikov

Na svojem občnem zboru dne 25. 2. 1990 smo se delavci Medicinske fakultete in člani PD »Dr. Gorazd Zavrnik« seznanili s predlogom zveznih oblasti za razširitev mejnega pasu ter za povečanje pooblastil graničarjev. V zvezi s tem smo sprejeli tole izjavo:

Že vrsto let zatrjujemo, da je človek, njegova svoboda in življenje temeljna vrednota našega sistema. Žal pa se vedno znova izkazuje, da je ta izjava le lepa fraza. Očitno je v našem sistemu oblasti še vedno mnogo ljudi, ki domnevajo, da je represija eden od temeljnih mehanizmov za funkcioniranje države. Ti ljudje si nenehno izmišljajo nove sovražnike in se tako trudijo, da bi zase izborili čim več privilegijev in pooblastil. Ta pooblastila naj bi bila praktično brez omejitev in, kot kaže nedavna izkušnja na jugoslovansko-italijanski meji, bi zajemala tudi uporabo orožja ter uničevanje človeških življenj.

Tem nameram se bomo uprli z vsemi sredstvi, ki jih imamo na voljo kot ljudje naše civilizacije in kulture, kot zdravstveni delavci in ljubitelji narave. Domnevamo, da živimo v pravni državi. Zato zahtevamo tole:

1. Območje vzdolž državne meje v širini 50 km naj se v celoti demilitarizira.
2. Mejni pas naj se odpravi; gibanje ljudi ob mejni črti se naj sprost v celoti. Sprostitev naj velja tako za naše kot za tuje državljane.
3. Morebitno potovanje čez mejno črto zunaj mejnih prehodov (npr. v gorah) naj določajo meddržavni dogovori. Morebitni nadzor ljudi (iz gospodarskih, carinskih ali kriminalnih razlogov) v območju ob meji naj opravlja policija, vendar izključno tako, da ob tem niso kršene pravice človeka, njegova svoboda in dostojanstvo.

Izvršni odbor PD
»Dr. Gorazd Zavrnik«
prof. dr. Maksimilijan Sterle
predsednik

namesto komentarja

TEMNA OAZA

Svet vse bolj postaja ena sama država, dežela svobodnih ljudi, ki potujejo, kamor hočejo, ne da bi jim bilo treba na mejah stati v dolgih kolonah in uslužbencem kazati vize in potne dokumente. Najpogostejše zadostuje že osebna izkaznica, saj je Evropa že skoraj združena in svetu ne manjka veliko do tega.

Nemci z obeh strani nekdanje železne zaveses so navdušeni: veliko hitreje, kot so pričakovali, se je ta še lani skoraj neprodušno zaprta zavesa sesula v prah in berlinski zid, sinonim za ločitev na Zahod in Vzhod, prodajajo po koščkih turistom na nekdanji nemško-nemški meji. Nemci iz Zahoda, ki si še pred nekaj meseci niso upali napovedati vsenemškega popotniškega dne letošnjega 19. do 23. julija, so zdaj popolnoma prepričani, da bo to po nekaj desetletjih in prvič po drugi svetovni vojni prvi vsenemški popotniški dan.

Ljudem, ki preživijo velik del počitnic in prostih dni (teh pa je na Zahodu vse več v letu) na dolgih evropskih